

Η Εκκλησία σωματοποίηση του Χριστού

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γουμενίσσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου

Ορθόδοξο θεολογικό κείμενο δημοσιεύει ο Σεβ. Μητροπολίτης Γουμενίσσης, Αξιουπόλεως και Πολυκάστρου κ. Δημήτριος, υπό τον τίτλο: “Εκκλησία σωματοποίηση του Χριστού (ή χαρμοσύνη τῆς γενέθλιας ἑορτῆς μας)”. Μεταξύ άλλων, αναφέρει: “Όταν ἤμουν παιδί, ἀκόμη κι ὅταν ἤμουν νέος κληρικός, ὅλες οἱ εορτές τῆς Εκκλησίας ἔδιναν νόημα στη συλλογική κοινωνική ζωή. Οἱ περισσότεροι τότε ἐκκλησιαζόμεσταν, γιορτάζαμε τὰ δωρήματα τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐκκλησιαστική μας ἀμεση σχέση με τὸν Τριαδικό Θεό. Ζούσαμε ἐκεῖνο τὸ (ἀκατανόητο σήμερα) εὐλαβικό βίωμα καὶ αἴσθημα: χαιρόμασταν τὴν αἴσθηση τῆς μεθεκτῆς θείας εὐλογίας, τῆς θείας παρουσίας στο δικό μας παρόν”.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ:

Ἀπὸ τό Πάσχα καί τὴν Ἀνάληψη φθάσαμε στὴν Πεντηκοστή, τὰ γενέθλια τῆς Ἐκκλησίας, τὴν κοινὴ εὐλογία καί χαρμοσύνη ὅλων τῶν πιστῶν.

Ἡ εἴσοδος τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον μετὰ τὴν ἐνανθρώπησή Του ἦταν ὁ ἐμβολιασμός καί ἡ μεταποίηση τῆς νεκρότητάς μας μετὰ τὴν ζωὴ καί τὴν ἀθανασία Του. Ἄν καὶ ἀμέθεκτος στὴν θεϊκὴ Του οὐσία, μᾶς χάρισε ὅλον Του τὸν ἑαυτό μεθεκτό μετὰ τέτοιο αἰσθητό τρόπο, ὥστε νὰ κοινωνοῦμε τό Σῶμα καί τό Αἷματὴς ἐνανθρωπήσεώς Του καί ἔτσι νὰ μετέχουμε στὴ θεότητά Του, μετὰ τὴν ἀμεση δωρεὰ καί δράση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ καί ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι ἡ

έκπληρωση καί ή τελείωση. Αυτό πού θά φανερωθεῖ τήν ἔσχατη ἡμέρα τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου, ὡς αἰώνιο ἄφθαρτο δῶρο τῆς Ἀγίας Τριάδος, τό ἔχουμε δωρημένο καί μετεχόμενο ἀπό τήν συγκαταβατική ἔλευση τοῦ Χριστοῦ καί τήν χαρισματική κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Χάρη στόν Κύριο, τό Ἅγιο Πνεῦμα «ἦλθε στόν κόσμο γιά νά μείνει μαζί μας καί νά δράσει πληρέστερα παρά ποτέ... Τό Ἅγιο Πνεῦμα κατήλθεν ἅπαξ καί διά παντός. Πρόκειται περί μεγαλειώδους μυστηρίου. Τό Ἅγιο Πνεῦμα ζεῖ καί κατοικεῖ στήν Ἐκκλησία ἀδιακόπως.... δέν κατέρχεται στή γῆ κάθε φορά, ἀλλά ἐνοικεῖ ἐντός τῆς “ὁρατῆς” καί ἱστορικῆς Ἐκκλησίας, ὅπου πνέει καί στέλνει τίς ἀκτίνες Του. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ πληρότητα καί ἡ καθολικότητα τῆς Πεντηκοστῆς» (π. Γεωργίου Φλορόφσκυ, “Ἁγία Γραφή, Ἐκκλησία, Παράδοσις”, μτφρ. Καθ. Δημ. Τσάμη, σσ. 50, 61-62).

Ὅλοι οἱ Ἅγιοι (εἴτε μέ τήν πατερική ἀποκαλυπτική θεολογία εἴτε καί τήν ἀπλή βιωματική διδαχή τους) μᾶς βεβαιώνουν ὅτι “τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι τό ἀφεντικό τῆς Ἐκκλησίας”, ὅπως ἔλεγε ὁ μακαριστός ὁσιώτατος παπα-Τύχων ὁ Ἀγιορείτης. «Ὁ ἄνθρωπος παραμένει ἐσαεῖ αὐτό τό ὁποῖον εἶναι, δηλαδή ἕνα πλάσμα. Τοῦ ἐδόθη ὅμως μέ τόν Ἰησοῦ Χριστό ἡ ὑπόσχεση καί τό δῶρο, νά ἔχει ἕνα δικό του μερίδιο στή θεία ιδιότητα τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Λόγου, δηλ. ζωή αἰώνια καί ἄφθαρτη» (ὅπ.π., σ. 158). Αὐτό τό μερίδιο δέν εἶναι ὄντολογικό, ἀλλά χαρισματικό, μεθεκτικό στίς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ, ὅπως θεολόγησαν ὁ Μ. Ἀθανάσιος, ὁ Μ. Βασίλειος, ὁ ἅγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὁ ἅγ. Μάξιμος, ὁ ἅγ. Συμεών, ὁ ἅγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμάς καί οἱ Σύνοδοι τοῦ 1341 καί 1351 στήν Κωνσταντινούπολη. Μετέχοντας στή δωρεά τοῦ Θεοῦ, πού τήν χάρισε ὁ Κύριος μέ τήν ἐνανθρώπησή Του καί τήν ἐνεργοποιεῖ τό Ἅγιο Πνεῦμα μέ τήν παρουσία Του, «ἡ σωτηρία εἶναι κάτι περισσότερο ἀπό τή μετάνοια• εἶναι μιά γνήσια ἀνανέωση τοῦ ἀνθρώπου» (ὅπ.π., σσ. 159-161).

Πεντηκοστή σημαίνει σωματοποίηση τοῦ Χριστοῦ στήν ἱστορική Ἐκκλησία μέ τήν ἐνεργό δράση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πεντηκοστή σημαίνει ἀνανέωση τοῦ ἀνθρώπου μέσα σ’ αὐτό τό ἱστορικό καί αἰώνιο μυστήριο. Μιά ἀνανέωση τῆς δημιουργίας, πού παρέχει στόν (ἐνσωματωμένο στό Χριστό) ἄνθρωπο τό δικαίωμα καί τήν κλήση νά ἀσχολεῖται μέ ὅλο τόν κόσμο μέ τό βλέμμα τοῦ σαρκωμένου Θεοῦ καί μέ τήν πνοή τοῦ Παρακλήτου. Κανένας ἐπιστημονικός ρεαλισμός δέν μπορεῖ νά φθάσει αὐτό τό ἀνθρώπινο μεγαλεῖο, τό ὁποῖο εὐαγγελίζεται ἡ θεολογία τῶν γεγονότων τῆς σωτηρίας. Καί δίχως αὐτό τό χαρισματικό μεγαλεῖο, κάθε ἄλλη γνώση ζεῖ καί τροφοδοτεῖ ἀπλῶς τά ὅρια τῆς φθορᾶς, ὅσο προοδευτική κι ἂν μοιάζει στή φθαρτή μας ἀντιληπτικότητα. Ἄν θέλουμε ἀποδείξεις, τίς ἔχουμε στήν καθημερινότητα “τοῦ πολιτισμοῦ τῆς φθορᾶς” καί τῆς ἀποπτώσεως, μέσα στόν ὁποῖο πασχίζουμε νά ἐπιβιώσουμε.

Όταν ήμουν παιδί, ακόμη κι όταν ήμουν νέος κληρικός, όλες οι έορτές της Έκκλησίας έδιναν νόημα στη συλλογική κοινωνική ζωή. Οι περισσότεροι τότε εκκλησιαζόμασταν, γιορτάζαμε τά δωρήματα του Θεού, την εκκλησιαστική μας άμεση σχέση με τον Τριαδικό Θεό. Ζούσαμε εκείνο τό (άκατανόητο σήμερα) εύλαβικό βίωμα καί αίσθημα: χαιρόμασταν την αίσθηση της μεθεκτής θείας εύλογίας, της θείας παρουσίας στο δικό μας παρόν.

Έκείνο τό άγιο βίωμα των πολλών τό μαθαίναμε μέτή λειτουργική συμμετοχή. Άκούγαμε τούς ύμνους καί συνηθίζαμε νά ύμνολογοϋμε τό Σωτήρα. Προσκυνούσαμε τίς εικόνες καί ύψωνόταν ή καρδιά μας στον όρατό καί άόρατο Κύριο. Παρακαλούσαμε την Πλατυτέρα νά παραμένει ή Γλυκοφιλοϋσα καί ή Όδηγήτρια της ζωής μας καί όλης της κοινωνίας. Τά άναμμένα καντήλια των εκκλησιών τά διατηρούσαμε στη συνέχεια της καθημερινής ζωής, μέ τά άναμμένα καντήλια στά σπίτια μας. Τό σταυροκόπημα καί τό μετάνισμα μπροστά στις εικόνες, τό συνεχίζαμε σαν τρόπο “συνομιλίας” μέ τό Θεό, έτσι απλά, στά δικά μας μέτρα, πρωί καί βράδυ στην οικογενειακή ζωή. Καί τό ήθος της λειτουργικής άναφοράς τό μεταφέραμε στον τρόπο της κοινής ζωής, “Χριστού εύωδιά” στον άγώνα καί τίς άγωνίες της βιοτής.

Μέ άλλα λόγια, ήμασταν συνηθισμένοι σέ ένα τρόπο ζωής πού θεωρούσε πολύ φυσικό νά σχετίζεται μέ τό Θεό της ένανθρωπήσεως. Βρισκόμασταν σέ μιά άναλογία σχέσης προς τό Σωτήρα. Έκείνος έζησε τή δική μας κτιστή φυσικότητα, κι άς ήταν ό Δημιουργός της. Έκείνος την άγίασε, δηλαδή ένωσε την ανθρώπινη φυσικότητά μας μέ την προαιώνια θεϊκή Του φυσικότητα. Πέρασε την πιό όριακή δοκιμασία της άπέραντης αγάπης Του γιά μās, της τέλειας ύπακοής Του στον Πατέρα. Αυτό ήταν ό σταυρικός Του θάνατος, μέ τον όποιο μοίρασε όλες τίς εύλογίες του ούρανοϋ σέ μās. «Άν καί ή σταύρωση είναι κάτι τό πραγματικά προσβλητικό, ό Χριστός την όνομάζει δόξα Του, γιατί σταυρώθηκε, γιά νά σώσει τό ανθρώπινο γένος πού τό άγαποϋσε» (Ι. Χρυσοστόμου, όμιλία Α΄ εις την άγίαν Πεντηκοστήν, 3). Η ζωή Του έγινε ζωή μας. Η άνάστασή Του έγινε άνάστασή μας. Η άνάληψή Του έγινε άνάληψή μας. Έσβησε όλες τίς άποστάσεις μας από τό Θεό. Καί άφησε μόνο στο δικό μας “κοντέρ” (στη διάθεσή μας, στην καρδιά μας) νά θελήσει νά άποδεχθεϊ τά θεϊκά Του δώρα πού μās τά χάρισε μέ τον θεϊκό καί ανθρώπινο έαυτό Του. Τόσο φανερά καί τόσο άμεσα.

Στά δικά μου παιδικά καί νεανικά χρόνια, έλεήθηκα, ώστε νά ζώ αυτό τό μυστήριο της Έκκλησίας, μέσα στην καθημερινότητα, μέσα στο σχολείο καί κυρίως μέσα στις εκκλησιές καί στά μοναστήρια, ανάμεσα σέ ανθρώπους του Θεού. Κοντά σέ τόσους άλλους ανθρώπους, έμαθα νά πανηγυρίζω αυτό πού λέει ό ιερός

Χρυσόστομος: ἀφοῦ ὁ Κύριος τό ὑποσχέθηκε καί εἶναι διαρκῶς μαζί μας, ἄρα μποροῦμε νά γιορτάζουμε συνεχῶς τή θεοφάνειά Του• κι ἀφοῦ τό ὑποσχέθηκε καί τό ἔπραξε νά στείλει τό Ἅγιο Πνεῦμα, γιά νά μένει παντοτινά μαζί μας, ἄρα μποροῦμε νά ἔχουμε παντοτινή Πεντηκοστή (βλ. ὅπ.π., 1-2). «Ὁ Κύριος ἀνέβασε στόν οὐρανό τή δική μας ἐκλεκτή προσφορά κι ἔφερε στή γῆ τό Ἅγιο Πνεῦμα. (Κι αὐτός ὁ) ἄλλος Κύριος ἦρθε καί μοίρασε αὐτά τά δῶρα. Γιατί καί τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Κύριός μας, καί μοιράστηκαν μεταξύ τους τή φροντίδα γιά μᾶς ὁ Πατήρ κι ὁ Υἱός καί τό Ἅγιο Πνεῦμα» (ὅπ.π., 2). «Ὁ Χριστός πῆρε σάν πολύτιμη προσφορά τό ἀνθρώπινο σῶμα καί μᾶς ἔδωσε σάν ἀντάλλαγμα τή χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος... Ἔστειλε ὁ ἄνθρωπος στό Θεό ἐγγύηση κι ἐνέχυρο, καί τά πῆρε στούς οὐρανούς ὁ Χριστός. Ἔστειλε κι ὁ Θεός σέ μᾶς ἐγγύηση κι ἐνέχυρο τό Ἅγιο Πνεῦμα» (ὅπ.π., 5). Κατέβηκε τό Ἅγιο Πνεῦμα παρηγορητής μέσα ἀπό αὐτήν τήν ὁδὸ πού ἄνοιξε ὁ Χριστός καί πλούτισε τούς ἀνθρώπους μέ θεϊκά χαρίσματα, ὥστε νά ζοῦν αἰσθητὰ τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ. Στά χρόνια τῶν Ἀποστόλων χρειάζονταν τά πιό αἰσθητὰ θαύματα τῆς γλωσσολαλίας, στά μετέπειτα χρόνια ἀρκοῦσαν τά ἀόρατα χαρίσματα τῆς δυνατῆς πίστεως (ὅπ.π., 4).

Σήμερα, δέν ξεύρω ἄνοι καρδιές μας λειτουργοῦν μέ τό ἀόρατο χάρισμα τῆς ἐγγχριστωμένης πίστεως, ὅπως στά χρόνια τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, ἢ ἂν χρειάζονται πάλιτά πιό αἰσθητὰ χαρίσματα ὡσάν βηματοδότες ζωτικότητας, ὅπως στά χρόνια τῶν Ἀποστόλων. Γιά νά τά ἐνεργοποιεῖ ὁ Θεός ἀμφοτέρω, σημαίνει πὼς βρισκόμαστε σέ μιά ἐποχὴ τρομερῶν ἀπωλειῶν, σέ μιά ἐποχὴ ἐπικινδυνότητας. «Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐλθὼν ἄρα εὐρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;» (Λουκ. ιη', 8).

Στὴ μακρινὴ Αὐστραλία ἀποφάσισαν νά ἀπαλείψουν τὴ χριστιανικὴ ἔνδειξη ἐπίσημης χρονολόγησής! Τούς ἐνοχλεῖ τό π.Χ. καί τό μ.Χ., διότι δέν ἐβίωσαν στή συλλογικὴ τους ταυτότητα τό μετὰ Χριστοῦ καί τό ἐν Χριστῷ. Τό ἴδιο ἰσχύει ἀναλογικά στό παγκόσμιον σκηνικό, τό ὁποῖο στήνεται καί ξαναστήνεται ἐρήμην τοῦ Χριστοῦ. Ζοῦμε σέ μιά ἐποχὴ πού ἀρέσκεται στίς ἀρχαῖες Ἀδαμικές πρωτοτυπίες. Ἀντὶ νά περάσει ἀπὸ τὸν Ἀδάμ στό νέο Ἀδάμ, ἐπιμένει στίς φιλεπίστροφες ἐμμονές τοῦ Ἄδη καί τοῦ ὑπαρκτικοῦ δαιμονισμοῦ. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος φαντασιώνεται πὼς θά φτιάξει ἕναν νέο κόσμον, μέ εὐκολὴ καί ἄμεση διακοινωνία πολιτισμικῶν προϊόντων, δίχως σύνορα, χωρὶς ἀνασχέσεις ἀκόμη καί στίς πιό βδελυρές ἐκτροπές. Ὁ κόσμος σήμερα ἀποδύεται καί ἐκπολεμεῖ στήν πράξη τὴν πίστη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὰ χαρίσματα τῆς ἐνανθρωπήσεως, τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄλλοι ἐγγράφονται στό βιβλίο τῶν ζώντων, καί ἄλλοι διαγράφονται μέ τίς διεθνικὲς σημερινές ἐπιλογές (πρβλ. ὅπ.π., 6).

Οἱ σημερινοὶ χριστιανοὶ θά πρέπει νὰ ἀντισταθοῦμε μέ ἐκείνη τὴν “φλόγα τὴν δροσίζουσαν ὁσίους, δυσσεβεῖς δέ καταφλέγουσαν”. Νὰ κρατήσουμε τὴ

φυσικότητα της σωτηρίας που μᾶς χάρισε ὁ Χριστός, μέσα ἀπό τήν μόνιμα ἐνεργό ἔλευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στόν κόσμο, ὥστε νά παραμένουμε ὁ κόσμος της Ἐκκλησίας καί νά συγκροτοῦμε τήν Ἐκκλησία που εὐαγγελίζεται τό Χριστό στόν εὐρύτερο κόσμο. Ὅπως τό λέει ὁ ἀπ. Παῦλος, «κανείς δέν μπορεῖ νά ζητήσῃ τή βοήθεια τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἄν δέν φωτιστεῖ ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα» (βλ. Α΄ Κορ. 12,3) καί «ἐπειδή εἴσαστε [γίνετε] παιδιά τοῦ Θεοῦ, ἔστειλε στίς καρδιές σας τό Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ Του, που σᾶς δίνει τή δύναμη καί τό δικαίωμα νά λέτε, ἀββᾶ, δηλ. Πατέρα μας» (Γαλ. 4,6). Γίναμε μέτοχοι στό προαιώνιο σχέδιο τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ γιά τήν ἀξιοσύνη τοῦ δημιουργημένου κόσμου. Καί ἄλλη ἀξιοσύνη δέν ὑπάρχει, παρά ἡ ἔνταξη καί ἡ συμμετοχή στό μυστήριο της ἐνανθρωπήσεως καί της σωτηρίου οἰκονομίας τοῦ Υἱοῦ καί στή διάρκειά του μέσα ἀπό τήν ἀγιαστική οἰκονομία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτό εἶναι ἡ Ἐκκλησία ὡς σῶμα Χριστοῦ, ὡς ναός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Γι' αὐτό ἀκριβῶς ὁ Λόγος καί Υἱός τοῦ Πατέρα ἐνώθηκε μέ τήν ἀνθρώπινη φύση καί ἔγινε τέλειος ἄνθρωπος, ὥστε οἱ ἄνθρωποι νά ἐνωθοῦν μέ τό Πνεῦμα καί νά γίνουν ἕνα Πνεῦμα. Αὐτός... εἶναι Θεός σαρκόφορος, κι ἐμεῖς ἄνθρωποι πνευματοφόροι» (Μ. Ἀθανασίου, Περί της ἐνσάρκου ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ Λόγου, 8).

Αὐτός εἶναι ὁ σκοπός της ὑπαρξῆς μας, της χριστιανικῆς μας ταυτότητος, ἡ ἀπόκτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως θεολογοῦσε ὁ ὁσιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ. Ἕνας σκοπός που παραμένει ἀληθινός καί ἀνοικτός, προσβάσιμος καί ἐφικτός, πιά πολύ κι ἀπό τήν αἰσθητή μας καθημερινότητα. Ἄς ἀρχίσουμε νά τόν ἀποζητοῦμε καί νά τόν ἐπιδιώκουμε, γιά νά μᾶς παρασχεθεῖ τό μέγα ἔλεος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ.

Πληρωθῆτω σέ ὅλους μας, κατὰ τό φιλόανθρωπο θεῖο θέλημά Του.

ἮΟ Γουμενίσσης, Γεφύρας, Ἀξιουπόλεως & Πολυκάστρου Δημήτριος